

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

VII. Quid Patroclo Arelatensi concesserit Papa Zozimus. Ejus auctoritatem intendit Imp. Valentianus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

qui semel in anno civiles Galliarum conventus agebant propter negotia publica juxta formam in legibus præscriptam, conventus quoque Episcoporum permisisse; quos ipsi literis suis haberi jubebant, quoties rogabantur à Metropolitanis. Quod in Oriente & Occidente obtinebat antè quàm Concilium CP. habitum anno ccc lxxx i. Synodos Diœceson vertisset in jurisdictionem ordinariam, quam institutionem ab Imperatore Theodosio confirmari procuravit. Quippe certum est omnia Concilia, exceptis ordinariis, jussu Imperatorum convocata fuisse, id est, Concilia Oecumenica, Concilia uniuscujusque Diœceseos, & Concilia extraordinaria ex variis Diœcesibus composita, tameris Oecumenica non essent. Sanè Constantinus Imperator Synodum Arelatensem coëgit anno ccc xiv. in causa Donatistarum, qui appellaverant à judicio quod Melchias Papa cum Episcopis collegis suis tulerat secundum Cæcilianum Episcopum Carthaginensem. Necessaria illic erat auctoritas Principis, quoniam synodus illa constabat ex legatis Diœceson Galliarum, Britanniarum, Hispaniarum, Africae, & Italiae; ut patet ex subscriptionibus. Concilium celebratum anno ccc lxxx i. in civitate Aquileiensi, quæ à Diœcesi Italica pendebat, cujus caput erant urbs & Episcopus Mediolanensis, decreto Imperatoris Gratiani convenit, juxta preces sancti Ambrosij, ad damnandos duos Episcopos Arrianos. Ad illud convenerunt aliquot Episcopi Italiae, Pannoniae, quæ Illyrici provincia erat, & legati Diœceson Galliarum & Africae. Itaque quoniam conventus erat extraordinarius, necessaria fuit auctoritas Imperatoris. Quamobrem rectè Ambrosius in Actis hujus Concilij ait: *Nos in Occidentis partibus constituti, convenimus ad Aquileiensem civitatem, juxta Imperatoris præceptum. Quin etiam synodica epistola ad Principes missa idipsum testatur: Gratias agimus vobis, clementissimi Principes, quod & fidei vestre studium probavistis, qui ad removendas altercationes congregare studuistis sacerdotale Concilium. Infra: Omnes propè ex omnibus provinciis occidentalibus missis adfuere legatis.*

V. Sed quod propiùs spectat ad res nostras, conventus Episcoporum Galliae agi solitos auctoritate imperatoria probat epistola Maximi Imperatoris, qua Siricio Papæ responderet. Conquestus erat ille apud Principem de Agretio quodam, qui indebitè consecutus erat gradum presbyterij. Rescripsit Princeps, se, ut difficultatem illam solvat, congregaturum synodum ex omni-

bus Galliis, vel ex quinque provinciis tantum, quæ tum temporis speciale reipublicæ corpus constituiebant in Galliis: *Ceterum de Agretio, quem indebitè ad presbyterij gradum conscendisse commemoras, quid religioni nostræ possum prestare reverentius quàm ut de hoc ipso, cujusmodi esse videatur, catholici judicent Sacerdotes? Quorum conventum ex opportunitate omnium vel qui intra Gallias, vel qui intra quinque provincias commorantur, in qua elegerint urbe constituam.* Idem Imperator Maximus congregavit Concilium Burdigalense anno ccc lxxxv. adversus hæresim Priscillianianam, ad quod convenerunt Episcopi Galliarum & Hispaniarum, ut Sulpitius Severus testatur.

VI. Episcopus Arelatensis olim contendeat ad se pertinere potestatem congregandæ synodi generalis Galliarum. Sed ambitio ejus repressa est à Leone Summo Pontifice, qui conatum ejus improbavit tanquam ratione destitutum. Et quoniam jus illud sibi rursus vindicare studuerunt Episcopi Arelatenses in primâ Regum nostrorum dynastia, cui etiam constituendo auctoritatem suam adhibuerunt Summi Pontifices, operæ pretium est altius scrutari quo fundamento jus illud inniteretur, præsertim cum materia hæc nondum satis explicata sit. Excisa à Vandais urbe Treverorum, Honorius Imperator sedem præfecturæ Galliarum transtulit Arelatem, & *Marem omnium Galliarum* vocavit, id est, Galliarum metropolim, quo titulo antea honestabatur civitas Treverensis. Alia deinde constitutione (quæ edita est à Nicolao Cufano, Scaligero, & Sirmundo) decernit ut conventus ordinarius Septem provinciarum in ea urbe haberetur ad ordinandam politiam. Corpus illud Septem provinciarum constabat, ut fidem faciunt veteres Notitiæ, ex provincia Viennensi, Narbonensi prima & secunda, provincia Alpium, Novempopulania, & utraque Aquitania, additis videlicet ad quinque provincias alii duabus. Quoniam verò dignitas quæ civitatibus competeat in ordine civili, facilè communicabatur episcopatibus earum urbium, incescit Episcopus Arelatensem ambitio sibi vindicandi titulum primi Metropolitanæ Galliarum.

VII. Sanè Patroclus Arelatensis Episcopus eam dignitatem impetrare tentavit à Zozimo Pontifice Romano; qui exiguam ejus portionem ei concessit, edicto ne ulla persona ecclesiastica, cujuscunque gradus ea foret, Romam aliòve accederet absque epistola formata Metropolitanæ Arelatensis, qua testatum universis fieret quem gradum illa persona obtineret in Ecclesia. Eo pacto

Can. 1. Concil.
Afric.

Zozimus cum eo communicavit unam ex prarogativis quas Africani canones Metropolitanos debent testantur supra Episcopos & clerum provinciae. Sed privilegium illud coërcitum fuit ad unicum hoc caput jurium metropolitanorum, nulla congregandorum Conciliorum Galliae potestate concessa; ac praeterea Patroclo tantum conceditur, ea ratione, ut ad successores non transmittatur; *meritorum ejus speciali contemplatione*, inquit Zozimus. Merito igitur reprehendendi sunt Episcopi provinciae Arelatenfis, dum in libello quem Leoni primo obtulerunt, aiunt eam auctoritatem sedi Arelatenfi competere, quam verbis admodum magnificis explicant contra tenorem rescripti: *Ut omnes Gallias, sibi apostolice sedis vice mandata, sub omni ecclesiastica regula contineret*. Imp. Valentinianus III. auctoritatem Patrocli Episcopi Arelatenfis intendit, lege data, qua ejus jurisdictioni subdidit Episcopos Galliarum qui Pelagij erroribus adhærent.

L. 47. Cod.
Theod. de Episc.

VIII. Privilegia isthac personalia Arelatenfis Episcopis concessa, quae aliunde confirmata fuerant à Zozimo quoad ordinationes Episcoporum provinciae Viennensis & utriusque Narbonensis, tamen dein Bonifacius Papa ea extendi prohibuit ad primam Narbonensem, viam aperuerunt ambitioni eorum, adeo ut ad exarchatum Galliarum aspirare ausi sint. Hanc ob rem Hilarus Arelatenfis Episcopus in secunda synodo Arelatenfi decerni procuravit penes Episcopum illius urbis futuram potestatem congregandi synodum Galliarum, quoties ita illi visum foret expedire. Hic est enim sensus canonis XVI II. ut ejus verba satis indicant: *Ad Arelatenfis Episcopi arbitrium synodus congreganda: ad quam urbem ex omnibus mundi partibus, precipue Gallicanis, sub sancti Marini tempore legimus celebratum fuisse Concilium atque conventum*. Sed in eo capite calidè agit hic canon, cum constet primum illud Concilium Arelatense anno CCCXIV. convocatum fuisse ab Imperatore Constantino. Excipi possit, synodum illam Arelatensem fuisse tantum ex provincia Viennensi, ideoque canonem illum intelligi tantum debere de conventu synodi provincialis, quae arbitrio Arelatenfis Episcopi permittitur. Verum aperte constat eam synodum constitisse ex pluribus provinciis, & ex diversis Metropolitanis, de quibus componendis agitur in XLII. & LVI. canonibus. Vnde sequitur, canonem XVIII. voluisse tribuere auctoritatem convocandi synodum plurium provinciarum.

Vide supra lib. 5.
cap. 31. §. 3.

IX. At Leo primus ferre non potuit præ-

sumptionem Hilarij, vetuitque ne deinceps synodos ex variis provinciis cogeret. *Suis* (inquit Leo in epistola LXXXIX. ad Episcopos provinciae Viennensis) *unaquaque provincia sit contenta Conciliis, nec ultra Hilarus audeat conventus indicere synodales*. Sed heic obiter adnotandum est, posse ex iis quae dicta sunt constitui epocham Concilij Arelatenfis secundum, quae viro clarissimo Sirmondo ignota fuit, & eique occasionem dedit scribendi exploratum *hactenus de tempore hujus Concilij nihil esse*. Conlocandum est immediate post Concilium Vasense, quod anno CDXLII. celebratum est, & ante annum CDXLV. quo scripta est epistola Leonis adversus Hilarium. Porro Hilaro adempta insuper est à Leone dignitas metropolitana, ac Viennensi Episcopo adjudicata. Attamen idem Pontifex eandem provinciam, post Hilarij obitum, divisit in duas, relicta Episcopo Viennensi curam quinque civitatum, reliquis autem tributis Ravennio recens ad episcopatum Arelatensem electo. Ac praeterea, restituenda huic urbi veteris dignitatis cupidus, Ravennio jus quoddam eximium tribuit quod primo Metropolitanato competit, denuntiandi nimirum reliquis Episcopis res in Concilio definitas. Eam namque illi curam commisit, missa ad eum celebri illa epistola qua controversias de mysterio dominicae incarnationis decidit, edicto ut eam communicaret cum Episcopis Galliarum, qui dein Leoni gratias egerunt.

L. 109.

Idem. ep. 110.

X. Primus omnium Hilarus Papa Arelatenfis Episcopis jus & auctoritatem tribuit convocandi Concilium Galliarum. Anno namque quadringentesimo sexagesimo secundo jussit ut Leontius Arelatenfis Episcopus synodum ex provinciis quae congregari possent convocaret. *Per annos itaque singulos*, inquit, *ex provinciis quibus poterit congregari, habeatur episcopale Concilium; ita ut opportunis locis atque temporibus, secundum dispositionem fratris & coepiscopi nostri Leontij, cui sollicitudinem in congregandis fratribus delegavimus, Metropolitanis per literas ejus admonitis celebretur*.

Vide supra lib. 6.
cap. 14. §. 7.

Hilarus Papa
ep. 4.

XI. Ceterum hactenus placuerit examinare quam auctoritate sub Imperatoribus Romanis convocata fuerint generalia Galliarum Concilia. Quippe irruptiones Francorum, Gotthorum, & Burgundionum, qui majorem Galliarum partem ab Imperio refecerant, multum difficultatis attulere communicationi antistitum: quae aliunde valde erat interrupta, ob hoc quod auctoritas pontificia ad congregandas synodos esset penes Episcopum Arelatensem Romano imperio subiectum. Rectè igitur Papa Hila-